Stockholms universitet
Psykologiska institutionen

Psykologi III: Självständigt arbete (15 hp)

PAO-programmet

Anvisningar
VT 2025

2024-11-21

Kursansvarig: Cecilia Stenfors

Självständigt arbete, 15 hp

Syfte och innehåll

Delkursen består av ett självständigt utformande och genomförande av ett vetenskapligt arbete som skall vara empiriskt förankrat. Frågeställningen ska formuleras i samråd med studentens handledare. Frågeställningen ska både ha tydlig relevans för och vara väl förankrad i psykologiämnet. Undersökningen genomförs i par. Resultatet av undersökningen skall presenteras i form av en vetenskaplig rapport som är utformad i enlighet med de riktlinjer som gäller för empiriska forskningsrapporter inom psykologiämnet vid internationell publicering. För studenterna på PAO krävs att arbetet har en koppling till arbets- och organisationspsykologi.

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten att kunna:

1. På basis av teori och tidigare forskning identifiera vetenskapliga problem, välja forskningsdesign, bearbeta, analysera och tolka insamlade data.

2. Presentera egna resultat muntligt och i skrift och värdera resultatens vetenskapliga värde.

3. Presentera, analysera och värdera andras vetenskapliga resultat, samt ge konstruktiv kritik.

Undervisning

Undervisningen kommer att bedrivas i form av föreläsningar och seminarier, och ges som regel på plats (se schema på kurshemsidan på Athena). Vissa inslag, såsom tex. parvis handledning, kan dock komma att ges på distans. Studenterna genomför uppsatsförberedande uppgifter parallellt med metodkursen (se mer information nedan). **Notera att studenterna ska vara uppmärksamma på eventuella inlägg på kurshemsidan på Athena samt följa eventuella aktuella inslag på kurshemsidan.**

Allmän information

Obligatoriska moment under kursen

Studenterna genomför olika uppgifter som berör olika delmoment och steg i uppsatsprocessen, inklusive planering och genomförande. Detta för att planera och stegvis lägga grunderna för kandidatuppsatsen. Detta arbete är obligatoriskt, påbörjas strax efter terminsstarten, skrivs i par, och genomförs parallellt med metodkursen (Vetenskaplig metod). Detta arbete består av att formulera uppsatsens syfte och forskningsfråga/frågor, beakta etiska aspekter och fylla i etikdeklaration, teoretisk bakgrund, planering/val av metoder, genomförande och tolkning. Här ingår muntliga presentationer med powerpoint-bilder och inlämningar av det egna arbetet, samt återkoppling på andras arbete.
Vidare instruktioner för respektive delmoment, som skall följas, ges vid introduktionsföreläsningen för Självständigt arbete, samt kommer att finnas på Athena under kursen.
Nedan ges vidare information om den fullständiga kandidatuppsatsen som skall lämnas in i slutet av kursen.

Kandidatuppsats

Det rekommenderas att studenterna påbörjar processen gällande ämnesval och litteratursökningar så tidigt som möjligt. Försök att identifiera en tydlig frågeställning och gärna en ’kunskapslucka’ som motiverar studien. För att rapporten skall bli klar inom terminens ram fordras att de studerande kan ägna full arbetstid till den vetenskapliga undersökningen. Målet är att uppsatsen skall bli färdig under den aktuella studieterminen. Studenterna uppmanas att själva komma med förslag till uppsatsämne. Ca en vecka före deadline för inlämning av kandidatuppsatsen bedömer kursansvarig i samråd med handledaren om en uppsats är mogen att läggas fram vid ett seminarium. Studenterna har dock rätt att lägga fram uppsatsen senare, ifall ytterligare arbete med uppsatsen skulle behövas. Uppsatserna presenteras vid ett uppsatsseminarium vid terminens slut.
Kandidatuppsatsen, inkl. abstract, skrivs i storlek 12 p, i word format. Formalia-guiden APA-7 skall följas. De detaljerade instruktioner och formalia som anges av American Psychological Association version 7 (APA 7) samt på kursen skall följas.
Guider enligt APA 7 finner ni här:

a. https://kib.ki.se/skriva-referera
    i. https://kib.ki.se/skriva-referera/skriva-referenser-apa-vancouver/referensguider/referensguide-apa-7
b. https://apastyle.apa.org/
    i. https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/paper-format
    ii. https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references

Exempel avseende formalia ges även i form av två olika artiklar på Athena, en artikel med kvantitativ metod och en artikel med kvalitativ metod.

Examinationsseminarier/oppositionsseminarier i slutet av kursen: Till varje uppsats reserveras ca 1.5 timmar på seminarierna (inklusive raster). För varje uppsatsseminarium utses en opponent, som får i uppgift att dels presentera den uppsats de skall opponera på och dels komma med synpunkter och frågor kring denna uppsats. **Ett bra riktmärke för opponenten**

är ca 10-15 min presentation och ca 40 min opponering. Oppositionen är en obligatorisk uppgift för studenten som betygsätts (se anvisningar och råd inför opposition nedan). **Varje student ska också delta vid *två* seminariediskussioner om andras uppsatser dvs utöver egen opponering/respondering**. Uppsatserna som ska ventileras kommer att finnas tillgängliga på kurshemsidan. Studenter som inte uppfyller krav om obligatorisk närvaro ges möjlighet att komplettera detta vid nästkommande kurstillfälle. Det är viktigt att **notera datum och tid för inlämning av uppsatsen,** som äger rum drygt en arbetsvecka innan seminarietillfällena.
Detta betyder att studenterna inte har 10 veckor (motsvarande 15 hp) på sig att färdigställa den egna uppsatsen, för att även förberedelser för opposition av annans uppsats, samt deltagande på fem andra uppsatsseminarier ska rymmas inom de 10 veckorna, för de som vill bli klara inom terminens ram.

Fusk och Plagiat

Som en del i ditt ansvar som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns via Psykologiska institutionens och Stockholms universitets hemsidor. Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden.
Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning.

Med fusk menas exempelvis att studenter samarbetar på ett otillåtet sätt, medför otillåtna hjälpmedel (som till exempel fusklappar, otillåtna anteckningar eller mobiltelefon) eller på annat sätt försöker vilseleda vid examination. Plagiat utgör också en form av fusk och innebär till exempel att en student använder egna (självplagiat) eller andras texter och idéer utan att hänvisa till originalkällan på ett korrekt sätt i till exempel en uppsats, hemtentamen eller annan examinationsuppgift.

Plagiat utgör en form av fusk och innebär till exempel att en student använder egna (självplagiat) eller andras texter och idéer utan att hänvisa till originalkällan på ett korrekt sätt i till exempel en uppsats, hemtentamen eller annan examinationsuppgift.

I samband med inlämning av uppsats görs digital textjämförelse.

Se mer information här:
https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/dina-r%C3%A4ttigheter-och-skyldigheter

Handledning

Kandidatuppsatsen, som skall vara ett originalarbete, genomförs självständigt (även om två författare) i samråd med en handledare. Syftet med handledningen är flerfaldigt – bland annat ska studenten skolas in i kritiskt vetenskapligt tänkande, bli ämneskunnig inom ett område och lära sig att självständigt genomföra och rapportera en vetenskaplig undersökning enligt rådande standard. Handledarens uppgift är att vägleda – inte utföra arbetet! Handledaren ska fungera som en ämneskunnig diskussionspart som vägleder studenten genom hela uppsatsarbetet. Det är sedan den studerandes uppgift att ta vara på den vägledning som handledaren ger. Diskussioner med handledaren skall till exempel leda till att frågeställningen bearbetas så att den blir empiriskt och resursmässigt möjlig att besvara. Handledaren kan ge tips om relevant litteratur, vägleda inför datainsamlingen och databearbetningen, och ge synpunkter på resultaten. Detta innebär sammanfattningsvis att det

naturligtvis är den studerande, inte handledaren, som har ansvaret för att undersökningen genomförs och att uppsatsen färdigställs.
Meningen är att studenterna så snart som möjligt skall: 1) Kontakta möjlig handledare; 2) Välja ämne och inriktning; 3) Gemensamt med handledare bestämma lämplig omfattning på den vetenskapliga undersökningen; 4) Författa en skriftlig undersökningsplan som inkluderar en tidsplan, vari ingår att ge en teoretisk bakgrund, precisera frågeställning, ange hur studien kommer att genomföras, vilka individer som eventuellt skall ingå, material och apparatur, hur data kommer att bearbetas, samt när i tiden undersökningens olika faser skall vara avslutade. Det är viktigt att handledaren är informerad i förväg om vad författaren ämnar företa sig vid varje steg av undersökningen – allt måste först godkännas av handledaren. Dock, även om handledaren har det yttersta ansvaret för allt som studenterna företar sig i samband med uppsatsarbetet, fritas inte studenterna från ansvar vid brott mot de regler och riktlinjer som handledaren informerat om, eller om studenterna underlåter att informera handledaren om vad han/hon ämnar ta sig an. Se vidare etikprinciperna i HSFR ETIK i kurslitteraturen. För att säkerställa att de uppsatsarbeten som genomförs på institutionen genomförs enligt gällande lagar och riktlinjer avseende etik i forskning måste alla studenter tillsammans med sina handledare fylla i dokumentet Etikdeklaration inför examensarbete som återfinns på kurssidan i Athena. Såväl handledare som studenter ska signera dokumentet varefter det lämnas in på kurssidan i Athena samt mejlas till student-expeditionen studieadmin@psychology.su.se . Studenter som samlar in egna data måste lämna in det ifyllda och signerade dokumentet innan datainsamling påbörjas.

Observera att studenter ska vara uppmärksamma på de rekommendationer som handledaren ger vad gäller studiens omfattning och frågeställning. Orsaken till detta är att arbetet annars kan ta en så pass lång tid att studenterna inte har en rimlig chans att hinna skriva klart inom utsatt tid. Det är viktigt att både studenter och handledare planerar träffarna noga, samt att båda parterna förbereder sig inför dem. Det är också viktigt att fastslå en tidtabell för arbetets genomförande. Det är bra om parterna har en överenskommelse om hur man tar kontakt med varandra på smidigaste sätt.

Återigen, det är viktigt att studenterna tar till vara på den vägledning som handledaren ger under handledningsträffarna på bästa möjliga sätt: Det är ofta onödigt att ödsla tid vid träffen till att handledaren sitter och läser material som studenterna haft med sig – det kan vara stressigt för handledaren samtidigt som studenterna sitter sysslolösa under tiden. För att optimera träffarna med handledaren bör studenterna alltid skicka in det man vill diskutera, eller ha som utgångspunkt för en diskussion i förväg. Exakt när man bör lämna in olika versioner av texten kan parterna komma överens om enligt en tidtabell.

Examination

Examinationsformer:
(1) Egen uppsats, inklusive ventilering.
(2) Opposition av annan students uppsats.
(3) Deltagande vid två seminariediskussioner *utöver* ens egen opponering/respondering (obligatorium men ej betygssatt).
(4) Inlämnande av etikdeklaration (obligatorium).
(5) Deltagande i övriga obligatoriska kursmoment

Rapporten skall betraktas som ett ”vetenskapligt lärlingsprov”, där förmågan till systematiskt kunskapssökande dokumenteras. Syftet med denna examen är att studenten skall kunna visa

på att hon/han har tillgodogjort sig ett vetenskapligt förhållningssätt. Formen för hur en vetenskaplig undersökning redovisas är viktig av flera skäl. På Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, har vi anvisningar för uppsatser (Hassmén & Hassmén, 2006) som skall följas i största möjliga mån, så långt det är tillämpligt. Referenser i texten, tabeller och figurer ska dock skrivas enligt APA manualens riktlinjer.

Läsaren bör få en klar bild av:
(1) vilket forskningsproblem författaren försökt besvara;
(2) vilka metoder som därtill kommit till användning;
(3) vilka resultat som erhållits;
(4) vilka slutsatser som dragits och vad de baserats på.

Den vägledande principen är att ge läsaren en rimlig chans att bedöma om de valda metoderna varit lämpliga för frågeställningen, och om det finns tillräckligt stöd i resultaten för de slutsatser som dragits, och om studien är teoretiskt förankrad och anknyter till andra studier**.**
Såväl svensk som engelsk titel skall ges för uppsatsen.

Betyg

På momentet ges något av betygen A, B, C, D, E, Fx och F. A - E är Godkänt, Fx och F är Underkänt. Vid betygsättningen beaktas:
• **Uppsatsens kvalitet**.
o ***Teoretisk förståelse och analys****;* demonstreras genom att teoretiska resonemang är koherenta, fokuserade och relevanta och klargör den aktuella undersökningens relation och bidrag till kunskapsuppbyggnaden. Bedöms av examinator.
o ***Metodkunskaper och skicklighet*** i att välja och tillämpa undersökningsmetoder som kan besvara forskningsfrågan, inklusive val av design, urval, typ av data och analys. Medvetenhet beträffande val av metod, dess förutsättningar och felkällor. Bedöms av examinator.
o ***Rapportskrivning*** bedöms på grundval av om uppsatsen är logiskt uppbyggd och välstrukturerad, med genomgående och tydligt fokus på undersökningens syfte och frågeställning/ar. Språket bör vara så lättläst som ämnet tillåter. Formaliaregler skall tillämpas konsekvent och korrekt, särskilt viktigt avseende referenser och citeringar. Bedöms av examinator.
• **Självständighet**. Innebär att studenten (1) kan planera arbetet och genomföra det enligt uppgjord tidsplan; (2) tar egna initiativ och visar kreativitet, samt aktivt söker ny kunskap; (3) självständigt strukturerar framställningen; (4) värderar handledarens råd och utifrån dessa utveckla egna ställningstaganden och tar ansvar för dessa. Bedöms av handledaren.
• **Opposition**. Bedöms på grundval av studentens förmåga att muntligt kritiskt värdera och diskutera andra forskningsarbeten av samma slag. Bedöms av examinator.
Studentens/Respondenternas förmåga att muntligen försvara sitt uppsatsarbete bedöms också av examinator.

Studentens insatser inom områdena **Teoretisk förståelse och analys, Metodkunskaper och metodologisk skicklighet, Rapportskrivning** samt **Självständighet** bedöms var för sig på en sexgradig skala (0 – 5 nedan).

0 ej godtagbar	1 vissa brister som måste åtgärdas	2 godtagbar trots vissa brister	3 godtagbar	4 bra	5 mycket bra

Opposition på annan students uppsats bedöms av examinator på en tregradig skala:

0	1	2
ej godtagbar	godtagbar	bra

För högsta poäng (2) krävs en mycket noggrann, engagerad och intresseväckande presentation av annans uppsats. Väsentliga diskussionspunkter; relevant prioritering av centrala kontra perifera problem i uppsatsen, konstruktiv kritik.
En godtagbar opposition (1) innebär en noggrann genomgång av annans uppsats, med diskussion av både förtjänster och tillkortakommanden.
En ej godtagbar opposition (0) innebär en bristfällig genomgång av annans uppsats. Uppenbara brister och förtjänster förbises. En direkt olämplig prioritering av centrala kontra perifera problem i uppsatsen (bör kompletteras genom en skriftlig opposition).
Maximalt antal poäng är 22 poäng, 20 för det egna uppsatsarbetet och 2 för opposition.
Sjugradig betygsskala, A-F, presenteras i tabell nedan.

Betygsskala

A	Lärandemålen har uppfyllts i exceptionellt hög utsträckning	Insatserna på samtliga fem områden har summerats till 20-22
B	Lärandemålen har uppfyllts i mycket hög utsträckning	Insatserna på samtliga fem områden har bedömts som minst ”godtagbar trots vissa brister” och summerats till 18-19
C	Lärandemålen har uppfyllts i hög utsträckning	Insatserna på samtliga fem områden har bedömts som minst ”godtagbar trots vissa brister” och summerats till 15-17
D	Lärandemålen har uppfyllts helt godtagbart.	Insatserna på samtliga fem områden har bedömts som minst ”godtagbar trots vissa brister” och summerats till 12-14
E	Lärandemålen har uppfyllts, trots vissa brister.	Insatserna på samtliga fem områden har bedömts som minst ”godtagbar trots vissa brister” och summerats till 9-11.
Fx	Lärandemålen har inte uppfyllts.	Insatsen på ett eller flera områden bedöms som att det finns ”vissa brister som måste åtgärdas”, men inget område har bedömts som ”ej godtagbart”.
F	Lärandemålen har inte uppfyllts och bedöms inte vara möjliga att uppfylla inom ramen för handledarledd tid.	Insatsen på ett eller flera områden bedöms som ”ej godtagbart”.

Tillvägagångssätt vid examination av uppsats

- **Inlämning av uppsats:**

I schemat angivet inlämningsdatum och klockslag är deadline då uppsatsen ska ha inkommit på angiven plats på kurshemsidan i Athena.

> **Det är ytterst viktigt att aktuella uppsatser i PDF-format har inkommit vid angiven deadline. Uppsatsen ska vara märkt *NAMN_NAMN_Kandidat_PAO_Termin* och laddas upp på kurshemsidan i Athena i angiven inlämningsmapp.**
>
> Därefter bereder kursansvarig ett schema för uppsatsseminarierna, som anger tidpunkten tilldelad för varje respondent/opponent. Schemat läggs sedan upp på kurshemsidan sex dagar innan oppositionsseminarierna.
>
> Kursansvarig tillser att opponenterna får uppsatserna.
> Studenten skall vara beredd att ventilera sin uppsats, respektive opponera på annans uppsats, de dagar/tider som tilldelats på schemat. Om allvarligare skäl skulle föreligga för önskemål om tid, bör studierektor kontaktas i god tid före inlämning.

- **Examinationsseminarier:**

Notera terminens seminariedagar i kursens schema, för dem som vill bli klara innevarande termin.

> **Observera att** ca ***en vecka*** innan studenten lämnar in uppsatsen elektroniskt skall kursansvarig, utifrån skriftligt underlag ifrån handledaren, bedöma om uppsatsen är mogen att läggas fram vid seminarium.
>
> För studenter som inte blir klara inom terminens ram finns det en möjlighet att lägga fram uppsatsen vid ett senare tillfälle under efterkommande termin, vid s.k. uppsamlingsseminarier.

- Examinatorn leder seminariet.

- Det är möjligt för studenten att göra smärre förändringar före den slutgiltiga Inlämningen av uppsatsen efter seminariet. **Studenter skickar sin slutversion, efter eventuella justeringar efter seminariet, inom max 7 dagar (1 vecka) efter att man haft sitt sista seminarium som respondent eller opponent.**

Slutversionen av uppsatsen som är godkänd av examinatorn skall lämnas in i en särskild mapp på Athena. Studieadmin hämtar den slutliga uppsatsen därifrån för arkivering.

- En elektronisk kopia (i PDF-format) av den godkända slutversionen rekommenderas att också läggas upp i DIVA. Se vidare information nedan.

- Betyget för delkursen inlämnar examinatorn till studieadmin som rapporterar betyget i LADOK.

Arkivering av uppsats

Den av examinator godkända uppsatsen skall arkiveras. Den godkända slutversionen lämnas in i särsild inlämningsmapp på Athena och därifrån hämtar studentexpeditionen (studieadmin@psychology.su.se) den färdiga uppsatsen för arkivering.

Sedan HT 2005 uppmanas studenterna att även arkivera sin godkända uppsats i det elektroniska systemet DIVA (Digitala Vetenskapliga Arkivet). DIVA är en för hela Norden gemensam databas med uppsatser och avhandlingar och är allmänt tillgänglig på internet. **Du skall själv lägga in den godkända slutversionen i DIVA**. För att kunna registrera din uppsats krävs att du har ett universitetskonto. Information om hur du går till väga finner du på institutionens hemsida, fliken Utbildning (se länkarna Aktivera ditt universitetskonto respektive Uppsatsarkivering).

http://www.psychology.su.se/utbildning

Uppsatsen kommer att finnas tillgänglig i DIVA först när expeditionen godkänt din publicering.

OBS! I den slutgiltiga versionen av uppsatsen skall det finnas med en titel på engelska. Denna skrivs ut på försättsbladet.

Opposition av uppsatser

Uppsatsen ska ventileras offentligt på ett seminarium där en opponent, som på förhand satt sig in i ditt arbete kommer att diskutera innehållet i ditt arbete med dig. Ordet ”opponera” kanske ger associationer till en verksamhet av en negativ karaktär. Att granska, värdera, diskutera och att ge synpunkter på innehållet överensstämmer bättre med den uppgift som en opponent har. Opponentens uppgift är att vara konstruktiv; opponenten ska hjälpa författaren att kunna göra uppsatsen om möjligt ännu bättre.

En uppsatsventilering följer ett strikt schema. Vid seminarierna har opponenten en central uppgift. Opponenten sammanfattar ’respondentens’ uppsats, kommer med synpunkter och kritik och har en ledande roll i diskussionen.

1. Efter seminarieledarens presentation av arbetets titel, författare och handledare, lämnas ordet över till den som skrivit uppsatsen, som får inledningsvis möjlighet att komma med eventuella viktiga tillrättalägganden s.k. ’errata’ som hen upptäckt efter inlämningen.

2. Opponenten sammanfattar därefter uppsatsen, och respondenten får sedan säga om hon/han är nöjd med opponentens sammanfattning.
   Sammanfattningen **skall** göras med stöd av ett presentationsprogram (t ex Powerpoint) och får ta cirka 15 minuter.

3. Opponenten kommenterar sedan uppsatsen, gärna först generellt och sedan mer i detalj (dock ej formalia). Det är förstås meningen att uppsatsskrivaren i sin tur ska kommentera och bemöta eventuell kritik och oklarheter. *Det skall vara en dialog!* Seminariet avslutas med en mer allmän diskussion där även de övriga studenterna deltar. Denna del kan ta 30-45 minuter.

Inför en opposition av den egna uppsatsen är det bra att försöka distansera sig från det egna arbetet och försöka betrakta den egna texten som om det var en text du själv skulle opponera på - det är möjligt att du då upptäcker aspekter som du inte tidigare har uppmärksammat.

Riktlinjer och allmänna råd inför oppositionen

Sammanfattning. Det tunga arbetet under en opposition är opponentens, och kräver därför en hel del förberedelser. Opponenten ska få uppsatsen minst sex dagar i förväg. Man bör då snarast läsa igenom uppsatsen en första gång, för att sedan ha tid till eftertanke, ytterligare genomläsningar och de konkreta seminarieförberedelserna.
Som redan nämnts har opponenten ansvaret för genomgången av uppsatsen.
Opponenten bör skilja på synpunkter avseende form och synpunkter avseende innehåll, men du bör beröra båda aspekterna i din opponering. Uppsatsens innehåll presenteras i sammandrag. Detta skall göras på ett neutralt sätt och de viktiga punkterna ska framhållas. Redogörelsen ska visa hur opponenten kunnat förstå arbetet utifrån uppsatsen. Eventuella

oklarheter, samt kritiska synpunkter bör tas upp först i samband med den kritiska redogörelsen. Sammanfattningen bör vara koncis, men ändå tillräckligt detaljerad så att de åhörare som inte haft tillfälle att läsa uppsatsen har en chans att följa diskussionen. Den bör vara 10-20 minuter.
Sammanfattningen bör baseras på egna stolpar eller anteckningar, snarare än att opponenten sitter och bläddrar och läser markerade delar ur manus. Rikta tilltalet till respondenten. Använd gärna power point eller white board om det anses lämpligt att tydliggöra det som är väsentligt!

Diskussion. Efter sammanfattningen får respondenten tillfälle att påpeka brister i opponentens redogörelse och göra rättelser, klarlägganden och tillägg om hen tycker att det behövs för den fortsatta förståelsen. I opponentens dialog är det viktigt att vetenskapligt viktiga punkter tas upp. Endast viktiga rättelser eller oklarheter görs muntligen. Stavfel och formalia behöver inte nämnas; de kan ges på papper till respondenten. I 'opponeringen' är det bra att börja med att ge ett allmänt omdöme om uppsatsen med en kort och konkret redovisning av vad man uppskattat i arbetet. Den kritiska granskningen bör dock utgöra huvudpunkten vid en opposition (ca 40-50 min). Opponenten ställer frågor och respondenten klargör för sina ståndpunkter.
Frågorna och kommentarerna från opponenten kan gälla både arbetet bakom uppsatsen och själva presentationen. Det kan röra sig om oklarheter i metod och analys, möjligheter till förbättringar, utsikter inför framtiden etc. Nedan följer några exempel på frågor som man kan ställa sig vid läsning och värdering av uppsatsen och som kan vara intressanta för opponenten att ta upp på seminariet. Du finner också att dessa uppslag till frågor ungefärligen relaterar till kriterierna vid betygssättning av uppsatser (se sida 5-6). Observera att det endast rör sig om *exempel*, det är alltid *opponenten själv som får göra en bedömning av vad som är mest relevant att ta upp beträffande just denna uppsats*.

Uppsatsen som helhet

- Finns det en röd tråd i uppsatsen som är lätt att följa?
- Bildar de olika delarna av uppsatsen en logiskt sammanhängande enhet?
- Är uppsatsen klart och okonstlat skriven med framhävande av det som är relevant? Hur flyter språket? Är metoden adekvat? Är uppsatsen stilistiskt någorlunda sammanhållen? Är referenserna korrekt angivna? Hur används citat?

Exempel på mer detaljerade frågor

Inledning

- Återger *titeln* det centrala temat i uppsatsen? Är den tillräckligt specifik?
- Får man utifrån *sammanfattningen* en någorlunda klar bild av uppsatsens innehåll?
- Placerar *inledningen* uppsatsens centrala tema i sitt bredare sammanhang?
- Är den *teoretiska referensramen* relevant för temat?
- Hur förankras den egna undersökningen i *tidigare forskning*?

Syfte

- Leder inledningen logiskt till formulering av *syfte* och *frågeställningar*?
- Är frågeställningarna tillräckligt *specifika* och *forskningsbara*?

Metod

- Är den valda *metoden* rimlig i förhållande till frågeställningarna?
- Är metoden så väl beskriven att undersökningen skulle kunna replikeras?
- Är varje variabel *operationellt definierad* (ej tillämpligt vid kvalitativa studier)?
- Hur ser valet av *undersökningsdeltagare* ut, hur förhåller sig stickprovet till populationen?
- Har nödvändiga och tillräckliga *kontrollåtgärder* vidtagits?
- Vilka *etiska överväganden* finns (se VR Etik)?

Resultat

- Har adekvata *databearbetningsmetoder* använts?
- Har *resultaten* presenterats på ett överskådligt och klart sätt? Finns det bättre alternativ?
- Har ev. tabeller och figurer tydliga rubriker?
- Har resultaten strukturerats så att frågeställningarna klart besvaras?

Diskussion

- Tolkas resultaten på ett rimligt sätt? (eller håller uppsatsskrivaren fast vid föreställningar som inte fått något stöd?) Är slutsatserna välgrundade?
- Integreras den egna undersökningen med tidigare forskning och teori?
- Diskuteras val av metod, inklusive dess begränsningar?
- Föreslås några fortsatta intressanta undersökningar? Är förslagen rimliga?
- Är slutsatsen rimlig och belyser resultatens bidrag till förståelse i ämnet.

Efter varje opponering går examinatorn igenom uppsatsen med uppsatsskrivaren, när övriga seminariedeltagare har en rast. I sin revidering tar uppsatsskrivaren hänsyn till rekommendationer och rättelser av både opponenten och examinatorn.